

Genişletilmiş zet

Eğence Amaçlı Yılan Zehirlenmesi: Bilinçli Yılan Zehirlenmesine İlişkin Yayınlanmış Vakaların Sistematiik İncelemesi

Giriş

İnsanoğlu tarih boyunca, çeşitli hayvanların vücut parçalarını ve/veya dışkılarını psikoaktif özellikleri nedeniyle bilinç değiştirmek için kullanmıştır. Yılan, hem insanda biyolojik olarak korku uyandırma eğilimi hem de ölümcül etkileri nedeniyle bu hayvanlar arasında ne kmaktadır. Ayrıca, Hint kültüründe yılanlara dini önem atfedilir . Ancak, çeşitli medya kaynakları ve anekdotal bulgular, yılan zehrinin yasa dışı ticaretine (kaaklığına) ve/veya keyif verici bir madde olarak kullanımına ilişkin çok sayıda vakayı gözler önüne sermektedir.

Metodoloji

Bu alışma, iki araştırmacı tarafından PubMed ve Scopus veri tabanlarında (((Bağımlılık) VEYA (Eğence Amaçlı Kullanım)) VEYA (Bilinçli Zehirlenme)) VE (Yılan) anahtar kelimeleri kullanılarak herhangi bir zaman kısıtlaması olmaksızın sistematiik inceleme ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, seçilen çalışmaların kaynakçaları da taranarak desteklenmiştir. Birincil veri içeren ve İngilizce yayınlanmış çalışmalar değerlendirmeye alınırken, kazara zehirlenmeye ilişkin raporlar veya teorik çalışmalar kapsam dışı bırakılmıştır.

Bulgular

Bu alışma, tamamı yetişkin erkeklerden oluşan (ortalama yaş 29,5) 14 vaka raporunu derlemiştir. Vakalar, Hindistan'ın farklı eyaletlerinden ve çeşitli sosyoekonomik geçmişleri olan bireylerden oluşmaktadır. Ayrıca hepsinin madde kullanım öyküsü bulunduğu ve çoğunun birden fazla maddeyi bağımlılık düzeyinde kullandığı belirlenmiştir. Hastaların neredeyse tamamı madde kullanımı nedeniyle tıbbi tesislere başvurmuş ve yılan zehirlenmesine ilişkin bilgilerin görüşme sırasında tesadüfi olarak ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Hastalar, bu uygulamayla genellikle arkadaşlarının yönlendirmesi ya da 'yılan yuvaları' ve ılđın partileri içeren organize ticari yapılar aracılığıyla tanıştıklarını belirtmişlerdir. Kullanılan yılan türleri arasında kobra, fare yılanı, krait ve kk Hindistan kobrası bulunmakla birlikte, vakaların çoğunda bu bilginin güvenilirliği sınırlıdır. Bu yılanların maliyetleri de ya raporların farklı yıllara ait olması ya da muhtemelen farklı tedarik kaynaklarına bağlı olarak değerkenlik göstermiştir. Katılımcılar tarafından bildirilen etkiler arasında öfori, derin uyku, stresten kurtulma, cinsel dürtünün artması ve diğer maddelere olan ihtiyacın azalması yer almakta olup, bu etkilerin uzun süreli olduğu vurgulanmaktadır. Klinik müdahaleler genellikle semptomların kontrolü ve çeşitli psikoterapötik yaklaşımlar üzerine yoğunlaşmaktadır.

Tartışma

Eğence amaçlı yılan zehirlenmesi, ciddi riskler taşıyan bir davranıştır. Bulgular, bu uygulamanın gerçek yaygınlığının rapor edilenlerden daha fazla olabileceğini göstermektedir. Bu uygulama hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli sağlık ve sosyal riskler oluşturmaktadır. İnceleme, tıp ve ruh sağlığı profesyonelleri arasında konuya dair acil farkındalık oluşturulması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Ayrıca, konunun daha iyi anlaşılabilmesi ve tedavi edici yöntemlerin yanı sıra önleyici yöntemlerin de geliştirilebilmesi için bu olgunun kesitsel veya keşifsel çalışmalarla araştırılması gerekmektedir. Son olarak, bu konu hukuki, adli ve vahşi yaşamla ilgili bakış alarını da içeren multidisipliner bir yaklaşım gerektirmektedir.